

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 188.)

**PROCLAMATIE VAN DE
MINISTERS VAN ALGEMEENE
ZAKEN A.I., VAN BUITEN-
LANDSCHE ZAKEN, VAN
JUSTITIE, VAN DEFENSIE
EN VAN KOLONIËN**, *betreffende
de inachtneming en de handhaving door
de Nederlandsche Regeering van volstreckte
onzijdigheid ter zake van den oorlogs-
toestand, die is ontstaan tusschen eenige
vreemde Mogendheden (Neutraliteitspro-
clamatie).*

DE MINISTERS VAN ALGEMEENE ZAKEN A.I., VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN, VAN JUSTITIE, VAN DEFENSIE EN VAN KOLONIËN, daartoe door Hare Majesteit de Koningin gemachtigd, brengen ter kennis van een ieder, wien zulks aangaat, dat de Nederlandsche Regeering ter zake van den oorlogstoestand, die is ontstaan tusschen eenige vreemde Mogendheden, volstreckte onzijdigheid zal in acht nemen en dat ter handhaving van die onzijdigheid de volgende bepalingen zijn vastgesteld.

Artikel 1.

(1) In het rechtsgebied van het Koninkrijk der Nederlanden, omvattende het grondgebied en watergebied van Nederland, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, de territoriale zee en de boven dit grondgebied, dit watergebied en deze territoriale zee zich bevindende luchtruim, worden geenerlei vijandelijkheden toegelaten. Dit gebied mag door geen der oorlogvoerenden als basis voor operatiën tegen den vijand worden gebruikt.

(2) Onder territoriale zee wordt verstaan de kustzee tot op een afstand van drie zeemijlen van zestig in den breedtegraad, gerekend van de laagwaterlijn. Met betrekking tot baaien wordt die afstand van drie zeemijlen gemeten van een rechte lijn af, dwars door de opening van de baai getrokken; indien de opening van de baai meer dan tien zeemijlen bedraagt, zal die

lijn worden getrokken zoo dicht mogelijk bij den ingang op het eerste punt, waar de breedte de tien zeemijlen niet overschrijdt. De reeden, waarvan de grenzen door de Regeering zijn vastgesteld, zijn begrepen in de territoriale zee, al mochten deze grenzen zich verder dan drie zeemijlen van de laagwaterlijn uitstrekken.

Artikel 2.

Aan de oorlogvoerenden is verboden:

1°. het bezetten van eenig deel van het rechtsgebied door hunne strijdkrachten;

2°. het binnekomen in- of het doortrekken van dit gebied door troepen of onderdeelen daarvan, benevens door convoien. Onder convoien worden verstaan transporten onder militair geleide en bovendien transporten zonder militair geleide, die het karakter dragen van etappenvervoer;

3°. het binnenkomen in- of het doortrekken van dit gebied met:

a. oorlogsschepen en troepentransportschepen;

b. koopvaardischepen onder de vlag van één der oorlogvoerenden, welke bouw, uitrusting of bemanning reden geeft te vermoeden, dat zij in een onmiddellijk voorafgaande periode als oorlogsschip, mijnenlegger of troepentransportschip zijn gebruikt, dan wel in een onmiddellijk volgende periode daartoe zullen worden gebruikt;

c. koopvaardischepen onder de vlag van één der oorlogvoerende partijen, die van geladen mijnen zijn voorzien;

d. koopvaardischepen onder de vlag van één der oorlogvoerende partijen, die militaire luchtvaartuigen in gebruiksklaren toestand aan boord hebben;

4°. het binnenkomen in- of het doortrekken van dit gebied met militaire luchtvaartuigen, luchtvaartuigen voor troepentransport of luchtvaartuigen die in een toestand verkeerren, die hen in staat stelt tot een onmiddellijken aanval.

Artikel 3.

Koopvaardischepen, voorzien van een geschutsbewapening voor defensieve doeleinden, worden, na voldaan te hebben aan de door de plaatselijke autoriteiten in het belang der veiligheid te stellen eischen, in de havens en reeden slechts toegelaten tot een door de plaatselijke overheid in verband met 's Lands veiligheid vast te stellen aantal en mits het aantal stukken geschut boven 8 c.M. niet meer dan twee en hun kaliber minder dan 16 c.M. bedraagt en de grootte hunner bemanning de normale sterkte voor handelsdoeleinden niet aanmerkelijk overtreft.

Artikel 4.

(1) Troepen of onderdeelen daarvan, behoorende tot de oorlogvoerenden, komende in het rechtsgebied, worden ontwapend en geïnterneerd.

(2) Oorlogsschepen of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van oorlogvoerenden, welke handelen in strijd met de bepaling van de artt. 2 of 8, worden met hunne bemanningen en de militaire opvarenden geïnterneerd.

(3) Militaire of daarmee in art. 2 onder 4° gelijkgestelde luchtvaartuigen van de oorlogvoerenden, komende binnen het rechtsgebied, worden met hunne bemanningen en de militaire opvarenden geïnterneerd. Zij zullen daartoe worden gedwongen te landen of op het water neer te strijken, zoo zij zulks niet reeds vrijwillig doen. Wanneer zulke luchtvaartuigen zich bij het afkondigen van de neutraliteitsproclamatie binnen het rechtsgebied bevinden, worden zij geïnterneerd.

(4) Luchtvaartuigen, opgesteld aan boord van oorlogsschepen (vliegkampschepen of andere) of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen zullen worden beschouwd als deel uit te maken van zulke schepen op voorwaarde, dat zij gedurende het verblijf in het rechtsgebied (artikelen 6 of 8), in den toestand van rust blijven. Bij niet-naleving van deze voorwaarde worden zij behandeld als militaire luchtvaartuigen.

Artikel 5.

In afwijking van art. 4 worden niet geïnterneerd:

1°. schipbreukelingen, die het land bereiken of door een handelsvaartuig dan wel niet-militair luchtvaartuig uit zee worden aangebracht, benevens zieken en gewonden door zoodanig vaartuig op zee overgenomen en aan land gebracht, tenzij tegenover de wederpartij eenige verbintenis ter zake van interneering is aangegaan en tenzij de schipbreuk, resp. de overneming der zieken en gewonden, binnen het rechtsgebied is geschied en de binnenkomst aldaar van het vaartuig krachtens de regelen dezer proclamatie niet geoorloofd was;

2°. de militaire opvarenden van een koopvaardijship, niet vallende onder de bepalingen van art. 2, hetwelk uitsluitend voor het aanloopen van een haven of reede binnen het rechtsgebied komt.

Eveneens worden niet geïnterneerd:

3°. ontvluchte krijgsgevangenen;

4°. deserteurs.

Artikel 6.

Het bepaalde in art. 4 onder 3° en art. 4, leden 2 en 3 is niet van toepassing op:

1°. Oorlogsschepen of daarmede in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen, welke aannemelijk maken, dat zij wegens averij of wegens gesteldheid der zee genoodzaakt zijn één der havens of reeden van den Staat binnen te loopen, mits zulks niet geschiedt tijdens een achtervolging door den vijand.

Deze schepen zullen hunne averijen — onverschillig door welke oorzaak ontstaan — in de aangelooopen haven mogen herstellen, voorzoover zulks voor de zeewaardigheid onmisbaar is en zonder overigens op eenigerlei wijze hun strijdmacht te vermeerderen. Zij zullen moeten vertrekken zoodra de omstandigheden, welke het binnenloopen noodzakelijk maakten, hebben opgehouden te bestaan. De Regeering kan een termijn stellen, bij overschrijding waarvan de interneering van een schip, bemanning en militaire opvarenden zal volgen. Leden der bemanning en militaire opvarenden, die bij het vertrek van het vaartuig achterblijven, worden geïnterneerd.

2°. Oorlogsschepen of daarmede in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van oorlogvoerenden, welke kunnen bewijzen, dat hunne komst binnen het rechtsgebied volstrekt onopzettelijk is geschied en ondanks de omstandigheid, dat de uiterste voorzorgsmaatregelen waren genomen tot vermindering van de binnenkomst;

3°. Oorlogsschepen of daarmede in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen, alsmede militair luchtvaartuigen of daarmede in art. 2 onder 3° en 4° gelijkgestelde vaartuigen van oorlogvoerenden, welke uitsluitend gebezigd worden voor een godsdienstige, wetenschappelijke of menschlievende zending.

Artikel 7.

Van de geheel in Nederlandsch rechtsgebied gelegen zee-straten, is de doorvaart door Straat Soenda aan de oorlogsvaartuigen of de in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende toegestaan, mits de bevelhebbers der schepen vooraf den wensch hiertoe kenbaar maken aan de ter plaatse aanwezige bewakingsvaartuigen en zich stipt gedragen naar het voorschrift van art. 1 en naar de voorschriften der betrokken autoriteiten.

Artikel 8.

Een oorlogsschip of daarmede in art. 2 onder 3° gelijkgesteld vaartuig van een oorlogvoerende, dat zich bij het uitbreken van

den oorlog in het rechtsgebied mocht bevinden, moet binnen den door de plaatselijke autoriteiten voorgeschreven termijn vertrekken.

Artikel 9.

(1) Wanneer oorlogsschepen of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van tegen elkander oorlogvoerende partijen, welke onder artt. 6 of 8 vallen, zich gelijktijdig in elkanders nabijheid binnen het rechtsgebied bevinden, moeten er minstens 24 uur verlopen tusschen het vertrek van aan elkander vijandige schepen. De orde van het vertrek wordt, behoudens bijzondere omstandigheden, bepaald door de orde van aankomst.

(2) Een oorlogsschip of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgesteld vaartuig van één der oorlogvoerende partijen kan dezelfde of een nabijgelegen haven of reede niet verlaten binnen 24 uur na vertrek van een handelsvaartuig, dat de vlag van zijn tegenpartij voert.

Artikel 10.

(1) Wanneer een oorlogsschip of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgesteld vaartuig van een oorlogvoerende bij het uitbreken van den oorlog in het rechtsgebied vertoeft, kan worden toegestaan levensmiddelen en water aan te vullen tot den normalen voorraad en de brandstof tot een hoeveelheid noodig om, met inbegrip van den aan boord nog aanwezige voorraad, de naaste eigen haven of die van een bondgenoot te bereiken.

(2) Schepen, die overeenkomstig art. 6 onder 1° wegens averij of wegens gesteldheid der zee in het rechtsgebied worden toegelaten, mogen hunne levensmiddelen, water en brandstof aanvullen, voorzover benodigd voor het verbruik gedurende het verblijf.

Artikel 11.

Prijzen worden niet in het rechtsgebied toegelaten. Komt een prijs in het rechtsgebied, dan wordt hij met de opvarenden vrij gemaakt. De prijsbemanning wordt geïnterneerd, tenzij de binnenkomst noodzakelijk was tengevolge van averij of gesteldheid der zee.

Artikel 12.

Oorlogsmateriaal, dat uit zee aan 's Lands kusten is aangespoeld of in zee is aangetroffen en binnengebracht, wordt geïnterneerd of, indien de openbare veiligheid dit noodzakelijk maakt, vernietigd.

Artikel 13.

Het is verboden in het rechtsgebied ten behoeve der oorlogvoerende strijderskorpsen te vormen of aanwervingsbureaux te openen.

Artikel 14.

Het is verboden in het rechtsgebied op oorlogsschepen of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van de oorlogvoerenden dienst te nemen.

Artikel 15.

Het is verboden in het rechtsgebied ten behoeve van een oorlogvoerende vaartuigen, voor militaire doeleinden bestemd, uit te rusten, te bewapenen of te bemannen, of zoodanige vaartuigen aan een oorlogvoerende toe te voeren of te verschaffen.

Artikel 16.

Het is verboden in het rechtsgebied aan oorlogsschepen of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende wapenen of munitiën te verstrekken, als ook om hen op eenigerlei wijze behulpzaam te zijn in de vermeerdering hunner bemanning of uitrusting.

Artikel 17.

Het is verboden in het rechtsgebied, zonder voorafgaande machtiging der bevoegde autoriteiten ter plaatse, aan de oorlogsschepen of daarmee in art. 2 onder 3° gelijkgestelde vaartuigen van de oorlogvoerenden herstelling aan te brengen en herstellingsmaterialen, gereedschappen, levensmiddelen, water of brandstof te verstrekken.

Artikel 18.

(1) Het is verboden wapenen, munitie, herstellingsmaterialen, gereedschappen, brandstoffen en alle voor de oorlogvoering benodigde materialen binnen het rechtsgebied in voorraad te houden met het kennelijke doel om de gelegenheid af te wachten deze in de nabijheid van het rechtsgebied aan de zeestrijdkrachten van een der oorlogvoerenden over te geven.

(2) Het is eveneens verboden wapenen, munitie, herstellingsmaterialen, gereedschappen, brandstoffen en alle voor de oorlogvoering benodigde materialen vanuit het rechtsgebied rechtstreeks aan de in de nabijheid daarvan vertoevende zeestrijdkrachten der oorlogvoerenden toe te voeren.

Artikel 19.

(1) Het verlaten van het rechtsgebied is verboden voor ieder luchtvaartuig:

1°. dat binnen het rechtsgebied in een toestand is gebracht, die het in staat stelt een vijandelijken aanval uit te voeren;

2°. dat toestellen of materialen bezit of vervoert, waarvan de opstelling of het gebruik het in staat stelt een vijandelijken aanval uit te voeren;

3°. waarvan er reden is aan te nemen, dat het bestemd is om gedurende de reis tegen een der oorlogvoerenden te worden gebruikt;

4°. tot welks bemanning een lid van de strijdmacht van een der oorlogvoerenden behoort.

(2) Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op neutrale militaire vaartuigen, die na het uitbreken van den oorlog met toestemming van de Regeering binnen het rechtsgebied zijn gekomen.

(3) Het is verboden eenigen arbeid te verrichten aan een luchtvaartuig, waarvan het doel is het gereed te maken voor vertrek in strijd met het doel van dit artikel.

Artikel 20.

Het is verboden in het rechtsgebied met luchtvaartuigen van welken aard ook, waarnemingen in de lucht uit te voeren van de bewegingen, operatiën of verdedigingsmiddelen van één der oorlogvoerenden, met het doel hierover den anderen oorlogvoerende in te lichten.

Artikel 21.

Het is verboden in het rechtsgebied radiostations of andere middelen van berichtgeving op te richten of te exploiteeren ten dienste van een oorlogvoerende mogendheid.

Artikel 22.

(1) Het is verboden in het rechtsgebied gebruik te maken van radiostations voor het uitzenden van inlichtingen over de buiten het rechtsgebied aanwezige militaire strijdkrachten.

(2) Schepen of luchtvaartuigen in het rechtsgebied mogen geen gebruik maken van hun radiostation anders dan voor noodseinen, voor seinen noodig voor de navigatie en voor meteorologische doeleinden.

Artikel 23.

(1) Verder wordt de aandacht gevestigd op de artt. 100, onder 1° en 205 van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht, artt. 122, onder 1° en 238 van het Indisch Wetboek van Strafrecht, de artt. 106, onder 1° en 211 van het Surinaamsch Wetboek van Strafrecht de artt. 106, onder 1° en 211 van het Curaçaosch Wetboek van Strafrecht; op art. 7, onder 4°, der Wet op het Nederlanderschap en het Ingezetenschap van 1892 (laatstelijk bekendgemaakt in het *Nederlandsch Staatsblad* van 1937 n°. 206); op art. 2, 1e lid, onder 3° van de Wet op het Nederlandsch Onderdaanschap van 10 Februari 1910 (*Nederlandsch Staatsblad* van 1910, n°. 55, *Indisch Staatsblad* van 1910, n°. 206, *Gouvernementsblad* van 1910, n°. 15, *Publicatieblad* van 1910, n°. 14), laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 21 December 1936 (*Nederlandsch Staatsblad* van 1936, n°. 913, *Indisch Staatsblad* van 1937, nos. 389 en 392, *Gouvernementsblad* van 1937, nos. 68 en 71, *Publicatieblad* van 1937, nos. 64 en 66).

(2) Mede wordt de aandacht van scheepsbevelhebbers, reeders, bestuurders van luchtvaartuigen, luchtvaartdirectiën en inladers van schepen of luchtvaartuigen gevestigd op het gevaar en de nadeelen, waaraan zij zich zouden blootstellen door een werkelijke blokkade der oorlogvoerenden niet te eerbiedigen dan wel oorlogscontrabande of militaire dépêches (tenzij in den regelmatigen postdienst) voor de oorlogvoerenden te vervoeren of diensten in strijd met de onzijdigheid voor hen te verrichten.

Uitgegeven den *derden* September 1939.

De Minister van Justitie,
P. S. GERBRANDY.